

AUG. Nec innocentes origine, nec propter quod facit Deus.

CXXX. JUL. « Et a diabolo possidentur, quia hoc facit Deus. »

AUG. Et Apostolus tradidit hominem Satanæ¹; sed justitia, non malitia: et Deus tradidit quosdam in reprobum sensum²; atque utinam non ibi essetis et vos.

CXXXI. JUL. « Et imputat hominibus crimen manuum suarum Deus. »

AUG. Non est crimen manuum Dei, quod de vitiosa origine sua trahunt parvuli.

CXXXII. JUL. « Et quod persuasit diabolus tenuiter, solerter et perseveranter fingit, et protegit, et custodit, et format Deus. »

AUG. Non quod persuasit diabolus, format Deus: sed ex natura quam vitiauit diabolus, bene format quod format Deus.

CXXXIII. JUL. « Et fructum ab homine bonitatis reposit, cui malum ingenuit Deus. »

AUG. Non malum ingenuit Deus: sed malum quod generatio vitiosa ingenuit, regeneratione purgat Deus.

CXXXIV. JUL. « Et postea tota lege mentitur, quia justus sit Dominus. »

AUG. Mentiris, sed tu: qui negas peccatum habere gravi jugo dignum filios Adam, quid conaris ostendere, nisi quod injustus sit³?

CXXXV. JUL. « Et qui tot crimina capit, adhuc vocatur Deus? »

AUG. Quoniam nulla crimina capit Deus, ideo nec hoc quod ei vos impingitis capit, ut sine ullius originalis peccati merito, mala parvuli tot et tanta ipso vel faciente vel permittente patiantur.

¹ 1 Cor. v, 5. — ² Rom. i, 28. — ³ Eccli. xl, 1.

CXXXVI. JUL. « Interibit Manichæorum memoria cum strepitu: quia Dominus in æternum permanet¹; qui paravit in judicio sedem suam, et ipse judicabit orbem terrarum in æquitate. Nullum est in Deo crimen. Non igitur creat malos: quoniam si mali essent natura, Deus eos creare non posset. Ac per hoc, ut Catholicorum est confiteri Deum conditorem bonorum, ita Manichæorum proprie Deum credere conditorem malorum. »

AUG. Si adversum divina eloquia, ubi dicitur: Judicabit orbem terrarum in æquitate, non surdi essetis, æquitatem Dei etiam in pœnis infantium disceretis. Natura enim boni sunt, quod illos creat Deus: sed vitio mali sunt, propter quod illos sanat Deus. In qua catholica sententia non solum Manichæorum memoria perit, verumetiam Pelagianorum, cum strepitu loquacitatis illorum.

CXXXVII. JUL. « Sed videamus et reliqua. »

AUG. Ecce ad alia libri mei verba jam transis, et adversus illud quod tibi quasi refellendum ex precedentibus proposueras, nihil dicis. Ego enim ut vos auctoritate Apostolica urgerem, dixi vos dicere non erui parvulos a potestate tenebrarum, et sic transferri in regnum Dei²: contra quod nihil dicens, apparuisti quidem, sicut supra prædixi, nudus hæreticus; sed in te expoliando non laboravi, quia contra Apostolicam fidem antiquissimæ matris Ecclesiæ, nullo verborum tuorum vaniloquo tegmine te ausus es operire.

CXXXVIII. JUL. « Audi ergo breviter quid ista questione versetur³. Catholici dicunt humanam a Creatore Deo bono conditam bonam, sed peccato vitiatam, medico Christo indigere naturam. Manichæi dicunt, hu-

¹ Psal. ix, 7. — ² Coloss. i, 13. — ³ Verba August. ex lib. 2. de Nupt. et Concup. cap. 3.

manam naturam non a Deo conditam bonam, peccatoque vitiatam; sed ab æternarum principe tenebrarum, de commixtione duarum naturarum, quæ semper fuerunt, una bona et una mala, hominem creatum. Coelestiani et Pelagiani dicunt, naturam humanam a Deo bono conditam bonam; sed ita esse in nascentibus parvulis sanam, ut Christi non habeant necessariam in illa ætate medicinam. Agnosce igitur in tuo dogmate nomen tuum, et Catholicis a quibus confutaris, desine objicere et dogma et nomen alienum. Nam veritas utrosque redarguit, et Manichæos et vos: Manichæis enim dicit: « Non legistis » quia qui ab initio fecit hominem, masculum, et foemina nam fecit eos; propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adhærebit uxori suæ, et erunt duo in carne una: itaque jam non sunt duo, sed una caro; quod ergo Deus conjunxit, homo non separet¹. » Ita quippe ostendit, et hominum conditorem, et conjugum copulatorem Deum, adversus Manichæos, qui utrumque horum negant. Vobis autem dicit: « Venit Filius hominis » quærere et salvare quod perierat². » Sed vos, egregii Christiani, respondete Christo: Si quod perierat, quærere et salvum facere venisti, ad parvulos non venisti; isti nec perierant, et salvi nati sunt: vade ad majores; de verbis tuis tibi præscribimus: « Non est opus sanis me » dicis, sed male habentibus³. » Ita fit ut Manichæus, qui homini commixtam dicit esse naturam malam, velit inde saltem salvari a Christo animam bonam. Tu vero in parvulis, cum salvi sunt corpore, nihil a Christo salvandum esse contendis. Ac per hoc Manichæus quidem naturam humanam detestabiliter vituperat, sed tu crudeliter laudas. Quicumque enim tibi crediderint laudatori, infantes suos non offerent Salvatori. « Commendavi qui-

¹ Matth. xix, 9. — ² Luc. xix, 10. — ³ Marc. ii, 17.

dem etiam in primo opere, nihil te magis agere, quam ut parum intelligaris. »

AUG. Prorsus intelligor, velis nolis: sed tu contra ista nihil dicturus, vis non intelligi quod ego verissimum atque firmissimum dixi: denique res ipsa indicavit, hæc a te non potuisse redargui.

CXXXIX. JUL. « Ostendique majorem pene partem commentorum tuorum, grandiore intelligi labore quam vinci. »

AUG. Et laboras; quod tibi est pejus, et vinceris. Non tamen laboras ut me intelligas, quod facillime potes; sed laboras ut me refellas, quod non potes.

CXL. JUL. « Sed si id per singula facere velim, et eadem repetendo superfluum, et cuncta persequendo longum videbor. »

AUG. Ecce quomodo agis, ut longe recedat lector ab his quæ dixi, et te respondisse arbitretur, dum ea, quæ tibi quasi refellenda proposueras, obliviscitur.

CXLI. JUL. « Unde quamvis omnia quæ contra nos edidisti scripta, ad unum finem properent, videlicet ut naturalia mala esse persuadeas, et aut diabolum hominum, aut Deum criminum conditorem: tamen puto aliquid procedere ad studium brevitatis, si ea potissimum argumenta, quibus totam tuam opinionem tueri te, cum obumbraris, putas, de diversis in unum partibus congregavero, eaque prius admota expositione juvero, ut quid contentur appareat; post vero non sparsa, sed collecta; non involuta, sed explicata prouero. »

AUG. Mirabili studio brevitatis octo libros uni meo reddis, quem nec tanta multiloquii prolixitate convellis. Dic nunc, si potes, quomodo non dicere cogamini Christo, et si non verbis, certe ipsis perversis sensibus vestris⁴: « Si

⁴ Lib. 2. de Nupt. c. 3.

quod perierat, quærere et salvare venisti, ad parvulos non venisti. Isti nec perierant, et salvi nati sunt : vade ad majores ; de verbis tuis tibi præscribimus : « Non est opus » sanis medicus, sed male habentibus. » Ad ista responde: Quid vanis vera involvere et occultare conaris?

CXLII. JUL. « In inferioribus itaque libri tui partibus postquam dixisti, » Sic creat malos Deus, quomodo pascit et nutrit malos ¹ : « addis, » Quia quod eis creando tribuit, ad naturæ pertinet bonitatem ; et quod eis pascendo et nutriendo dat incrementum, non utique malitiæ eorum, sed eidem bonæ naturæ, quam creavit bonus, bonum tribuit adjumentum. In quantum enim homines sunt, bonum est naturæ, cujus auctor est Deus : in quantum autem cum peccato nascuntur, perituri qui non renascuntur ², ad semen pertinet maledictum ab initio, illius antiquæ inobedienciæ vitio ; quo tamen bene utitur factor etiam vasorum iræ, ut notas faciat divitiis gloriæ suæ in vasis misericordiæ ; ut non meritis suis tribuat, si ad eandem massam quisque pertinens gratia liberetur, sed qui gloriatur, in Domino gloriatur. Ab hac fide iste discedens, non vult nascentes esse sub diabolo, ne parvuli portentur ad Christum, ut eruantur a potestate tenebrarum, et transferantur in regnum ipsius : et sic Ecclesiam accusat toto orbe diffusam, in qua ubique omnes baptizandi infantuli non ob aliud exsufflantur, nisi ut ab eis mundi princeps mittatur foras. « Item deorsum de libidine loquens, sine qua conjugum non potest esse commixtio, quam nos naturalem, et ad Dei operam pertinentem, non ut magnum aliquod bonum, sed ut sensum corporum, quæ sunt a Deo facta, defendimus, quam tu invitam visceribus humanis a diabolo, in ejus verecundiæ dogmatuum collocans tam multis scriptis conaris asserere : de

¹ Lib. 2. de Nupt. et Conc. c. 17. — ² Sap. XII, 11. Ob. 2. d. 1.

ipsa ergo libidine, sicut frequenter, ita etiam in inferiore parte libri tui loqueris : » Quocirca, inquis, commixtionem quoque honestam conjugum non reprehendimus propter pudendam corporum libidinem ¹. Illa enim posset esse nulla præcedente perpetracione peccati, de qua non erubescerent conjugati : hæc autem exorta est post peccatum, quam coacti sunt velare confusi ; unde remansit posterioribus conjugatis, quamvis hoc malo bene et licite utentibus, in ejusmodi opere humanum vitare conspectum ; atque ita confiteri quod pudendum est, cum neminem debeat pudere, quod bonum est. Proinde pudenda libidine, qui licite concumbit, malo bene utitur : qui autem illicite, malo male utitur.

AUG. Quare est interrupta sententia, et quibusdam prætermisissis tanquam hoc sequeretur, adjunctum est, Proinde pudenda libidine, etc. prætermisissis sunt autem verba mea, ubi dictum est : « Sic insinuantur hæc duo, et bonum laudandæ conjunctionis, unde filii generantur, et malum pudendæ libidinis, unde qui generantur, regenerandi sunt ne damnentur ? » Quare ista verba mea de media sententia mea subtrahis, eisque subtractis alia mea, quasi ipsa sequantur, adjungis ? Quid est quod facis ? cur hoc facis ? Parum est quod ea, quæ tibi ex eodem libro meo ex ordine proposueras refellenda, dimittis, et in alia pergis, ut ordo turbetur, et quod a te propositum fuerat, de lectoris memoria dilabatur : insuper et ea quæ præter ordinem, ut tibi libitum est, interponis, non tota et integra fideliter ponis, sed concidis ubi vis, tollis quod vis, jungis quomodo vis : sed fac quidquid vis ; convictus et victus apparebis, ut non vis.

CXLIII. JUL. Rectius enim accipit nomen mali quam boni unde erubescunt mali et boni ² ; meliusque credimus

¹ Lib. 2. de Nupt. et Conc. cap. 21. — ² Verba Augustini ex eodem loco.

Apostolo, qui dicit, « Quia non habitat in carne mea bonum ¹, » quam huic, qui hoc dicit bonum.

AUG. Non erat magnum, et istam de libro meo implere sententiam. « Ego enim dixi, Quam huic, qui hoc dixit bonum, unde si confunditur, confitetur malum; si autem non confunditur, addit impudentiæ pejus malum. » Sed nescio cur hæc non posueris, cum similiter eis posses non respondere, sicut aliis, quæ tanquam refellenda posuisti, nec attingere voluisti.

CXLIV. JUL. « Et post modicum addis: » Quoniam natura humana quæ nascitur vel de conjugio, vel de adulterio, Dei opus est. Quæ si malum esset, non esset generanda; si malum non haberet, non esset regeneranda: atque ut ad unum verbum utrumque concludam, natura humana si malum esset, salvanda non esset; si ei mali nihil inesset, salvanda non esset. Qui ergo dicit eam bonum non esse, bonum negat conditæ creatorem: qui vero negat ei malum inesse, misericordem vitiatæ invidet salvatorem. Quapropter in hominibus nascentibus, nec excusanda sunt adulteria per bonum, quod inde a conditore bono creatum est; nec accusanda conjugia per malum, quod ibi a misericorde salvatore est sanandum: « Hæc tam multa quæ de tuis scriptis posui, quoniam grandem in his ærumnam cogitationis pertuleras, ut acute aliquid dicere videreris, et ex more nostro, quo versute nihil agimus, et ex veritatis securitate, quoniam tuis sermonibus vix intelligi queunt, nostra oportet repetitione distingui. Dixisti ergo: » Manichæos carnis vituperare naturam ², atque asserere hominem factum ex commixtione duarum naturarum, unius bonæ, alterius malæ: nos autem, quos hæreticos vocas, dicere a bono Deo conditam humanam naturam testimonio auctoris sui bonam, in infantibus

¹ Rom. vii, 18. — ² Lib. 2. de Nupt. et Conc. c. 3.

ita esse sanam, ut Christi non habeant necessariam medicinam: te autem dicere bonam quidem a Deo bono conditam aliquando Adæ fuisse naturam, sed tamen peccato esse vitiatam, et ideo Christi indigere medicina. « In primo quidem libro præsentis operis, quam nullo distaret fides vestra a Manichæorum profanitate, quippe ex qua eam natam esse manifestum est, junctis amborum opinionibus indicavi: ubi apparuit Joviniano te per timorem copulari; Manichæo autem omnino per amorem. Hoc ergo etiam in præsentis nobis genere disserendum est: sed prius nostra, post vestra distinguo. Verum ergo dixisti, nos dicere a bono Deo naturam humanam bonam conditam: sed huc usque nostrum est: unam enim partem, qua suppletur nostra sententia, aut non vidisti, aut suppressisti; aliam autem de tuo, cum non sit nostra, posuisti: nos autem non solum dicimus naturam hominis bonam a Deo esse conditam in Adam; sed in omnibus parvulis bonam ab eo Deo condi, qui primi illius auctor fuit; propter quod illum omnium hominum asserimus conditorem. »

AUG. Quid enim aliud et nos dicimus de Domino Deo omnium hominum conditore? Sed quod absit a nobis, salvatorem Deum parvulis necessarium vos negatis, sic eorum naturam bonam esse asserendo, ut ei mali nihil inesse dicatis, propter quod indigeat medico Christo. Ad hoc responde; quod tibi redarguendum proposueras, primo redargue: cur exsufflentur baptizandi parvuli ostende; aut universæ antiquissimæ Ecclesiæ bellum aperitissimum indicens, exsufflari eos non debere contende: hoc age, hic insiste, huic firmamento, si potes, aliquid unde concutiatur, impinge. Quid fugis sub pelles loquacitatis tuæ? Quid fumos vanissimos subjicis, quibus hæc

obtecta et obscura ita lector obliviscatur, ut te respondere nihil valentem dicere aliquid arbitretur.

CXLV. JUL. « Hanc ergo partem sententiæ non solum a nostra definitione removisti; sed pro hac etiam intulisti tuam: quæ prima fronte aliquid haberet invidiæ, sed tamen discussa vanesceret. Posuisti enim » nos dicere bonam a Deo bono conditam naturam, sed ita esse sanam, ut necessariam non habeat Christi medicinam. « Intuere ergo quanta penuria veritatis labores, qui et in ipsis verbis quæ dicuntur ἀντιδρα, furtum tam perspicuum facere non vereris. Nam cum supra proposuisses bonam naturam, subdidisti ita esse sanam. » Numquid ἀντιδρα, boni sanum est? Certe cum dicimus bonum, nihil contra hoc proprie ponimus nisi malum: si autem causa poscit ut sanum dicamus, ex adverso debile vel ægrum locamus; ut si sanum est, non utique debile; si debile, sanum non esse dicatur: cum autem dicimus, Bonum est hoc; a contrario ejus, non sani nomen, sed mali vocabulum sistimus. Tibi ergo dicendum fuit, quia definiremus nos bonam a Deo conditam naturam hominum, sed ita esse in parvulis bonam, ut institutionis suæ nullum quæreret emendatorem: aut si ea quæ bona erant, alieno vocabulo, id est, sanitatis indicare malebas; consonanti totum elocutione signasses. Nunc autem quasi murenula inter definitionum saxa prolaberis. Cum enim te veritas compulisset, ut nos confitereris bonam hominum dicere naturam a Deo bono conditam, atque in ea parte sententiæ ut multam rationem, ita invidiam nullam videres; ad alia continuo verba migrasti, subjiciens, sed ita nos eam sanam defendere, ut medicinam Christi ei necessariam non esse credamus. Quod si totum tu per imperitiam incurris, bardissimus; sin autem id astu facis, vaferrimus inveniris. »

AUG. Quando ista diceres, nisi non habendo quod di-

ceres? Non enim debuimus, ut putas, ita sanam, quam diximus bonam, ne sibi non vera opponerentur antitheta: quod imperitia quanta dicas, si ostendere velim, rebus non necessariis, tui similis immorabor. De medio tolle superflua, et omnino, etiam si vera essent, tibi minime profutura: et dic, si potes, quomodo medicum Christum parvulis non negetis: cum enim cœperis dicere, ibi apparebit quare ista vana, et ad rem quæ agitur, non pertinentia, tamen interponenda putaveris.

CXLVI. JUL. « Ecce enim breviter respondeo: adeo nos Christi medicinam parvulis, quos innocentes novimus, non negare, ut illos potissimum copiosiore ea indigere fateamur. Nascuntur enim exigui, debiles; qui non solum ali proprio labore non possint, verum nec implorare queant opem parentum; qui tam multis casibus obnoxii sunt, ut eis etiam lac densius, et lactantium plerumque somnus exitio sit.

AUG. Ecce quare memoriæ lectoris, interponendo res superfluas, obstrepas. Medicum Christum non negatis parvulis necessarium propter mala corporis, cujus imbecillitate vitiantur invalidi, vel necantur; et negatis eis necessarium medicum Christum, propter quod sub diaboli potestate sunt, unde ut liberentur baptizandi exsufflantur: ut hoc tibi objectum non intelligaris ob aliud proposuisse quasi refellendum, nisi ne hoc timuisse deprehenderis; ideo autem non tentasse refellere, quoniam de firmissimo, et tanquam adamantino fundamento, in te potius perimendum tua jacula resilirent: et ideo de antithetis disputationem interposuisse superfluum, ut illud invictum lector oblitus, sineret te in eis, quæcumque inferres vanissima, respirare, tanquam respondentem aliquid, et dicentem nihil. Sic quippe imbecillitatem corporis infantilis, multis obnoxiam casibus intulisti, quasi

vel in ipsa cruciarentur, vel in ejus tanta infirmitate premerentur, vel eis accidere in illa ætate mali aliquid posset, si natura humana sicut instituta fuerat, permaneret. Cur exsufflet baptizandos parvulos Ecclesia Christi, ostende, si potes; aut eos exsufflandos non esse contende, si potes; aut obmutesce, si non potes: imo obmutesce, quia non potes.

CXLVII. JUL. « Pro conditione mortalis corporis incurrunt et ægritudinum ærumnas, et dolorum pœnas, et pericula morborum. Non solum ergo parvulis necessariam Christi, a quo et facti sunt, medicinam fatemur; sed etiam omnium mortalium naturæ. »

AUG. Ergo et in paradiso omnia ista mala futura fuisse creditis, si nemo peccasset; et mortes illic hominum, tanquam pecorum, cogitatis, quia omnibus ibi communem mortalitatem corporum creditis. O miseri, si beatitudinem loci illius Christiano cogitaretis affectu; nec bestias ibi morituras fuisse crederetis, sicut nec sævituras; sed hominibus mirabili mansuetudine subditas, nec pastum de alternis mortibus quæsituras, sed communia, sicut scriptum est, cum hominibus alimenta sumpturas¹. Aut si eas ultima senecta dissolveret, ut sola ibi natura humana vitam possideret æternam; cur non credamus quod auferrentur de paradiso morituræ, vel inde sensu imminentis mortis exirent, ne mors cuiquam viventi in loco vitæ illius eveniret? Nam neque ipsi qui peccaverant homines, mori potuissent, si non de habitatione tantæ felicitatis, merito iniquitatis exissent.

CXLVIII. JUL. « Cujus infirmitates ut in præsentī vita diverso remediorum genere mitescunt, ita etiam plene, in justorum tamen corporibus, resurrectionis evacuantur adventu. »

¹ Gen. 1, 30.

AUG. In his justis et parvulos ponis, qui nihil egerunt propria voluntate sive boni sive mali: an separas eos a justis, quos tamen a carnis resurrectione felici non separas? Quare ergo justorum corpora excepisti, in quibus hæc mala resurrectionis evacuantur adventu? si autem parvuli propter justitiam secundi hominis, qui regenerationis est auctor, deputantur justī; cur non propter peccatum primi hominis, qui generationis est auctor, deputantur injusti?

CXLIX. JUL. « Ecce ergo in quantis humanæ naturæ necessariam Christi medicinam fatemur. At scio te vociferaturum, cavillo tecum agi. Non enim hanc te medicinam, qua corporibus subvenitur, sed nomine medicinæ significasse Christi gratiam, quam a nobis affirmabas negari. Ad quod responderi potest, tibi hoc esse ascribendum, qui rem quam volebas intelligi, propriis noluisse signare nominibus. Sed quia vel tarde intellectum est, quam diceres medicinam, quam confuse nos negare mentitus eras; respondeamus et ad hoc quod secundo intulisti, sicut et primo opere protestati sumus: nos gratiam Christi, id est, baptisma, ex quo ritum ejus Christus instituit, ita necessariam omnibus in communi ætatibus confiteri, ut quicumque eam utilem etiam parvulis negat, æterno feriamus anathemate. »

AUG. De medicina agimus, quo nomine Christus gratiam suam vocari voluit, ubi ait de se ipso, « Non est » opus sanis medicus, sed male habentibus¹. » Vos autem gratiam Christi non propter sanandos parvulos, sed propter adoptandos in regnum Dei tantummodo eis dicitis necessariam. Noli ergo te respondentem facere, ubi vides te respondere non posse.

CL. JUL. « Quod cum lucida professione inculcemus,

¹ Marc. 11, 17.

convictus es tu publicæ falsitatis, qui scribis adeo a nobis bonam defendi hominum naturam ut sanæ in infantibus negemus Christi necessariam medicinam.»

AUG. Verum dixi : medicinam quippe christianæ gratiæ, quæ non confertur nisi Christianis, non autem omnibus hominibus etiam infidelibus, et insuper catellis atque porcellis, pisciculis atque vermiculis, omnique generi qualiumcumque animantium, sine dubio parvulis denegatis, quos utique sine ullo originis reatu, qui regeneratione sanatur, generatos esse contenditis. Unde tu modo magnas passus angustias, detraxisti medicinæ nomen, et supposuisti gratiæ : quia gratiam propter adoptionem parvulis necessariam dicere potestis ; medicinam vero eis quibus æternam salutem, etiamsi Christiani non fiant, promittere audetis, per sacramenta Christi necessariam dicere non potestis. Christum quippe illis non vultis esse Jesum : quod ideo vocatur, teste Angelo, teste Evangelio, quia salvum facit populum suum, non a morbis atque vulneribus carnis, a quibus quoslibet homines et quælibet volatilia atque reptilia sanat, sed a peccatis eorum¹.»

CLI. JUL. « Quæ tamen gratia, quoniam etiam medicina dicitur, salva lege justitiæ facit alios ex malis bonos ; parvulos autem quos creat condendo bonos, reddit innovando adoptandoque meliores. »

AUG. Ergo quod ait ipse Jesus, « Non est opus sanis » medicus, sed ægrotantibus², » quantum attinet ad medicinam, quæ solis Christianis præbetur a Christo, in parvulis falsum est, quos et sanos esse, et eis, ut deviteatis invidiam, medicinam christianam dicitis necessariam. Quomodo autem innovat Christus, quos novos, a natiuitate recentissimos, invenit, si nihil trahunt de vetustate

¹ Matth. 1, 21. — ² Marc. 11, 17.

peccati? An dicturus es etiam non vetus aliquid innovari, cum legas ad Hebræos¹, Quando hoc dicit novum, vetus fecit primum? Dic ergo unde sint veteres modo nati, quos dicit sanos a vetustate peccati. Et tamen ad indignationem verorum Christianorum cavendam, a Christo eos simulat innovari. Postremo aliud est sanari, aliud innovari : propter sanandos curatio, propter innovandos instauratio necessaria est. Manifestum est igitur, hæresim vestram parvulis prorsus christianam negare medicinam.

CLII. JUL. « Ecce ergo planum est, nos Christi gratiam utilem parvulis non negare : quid igitur controversiæ remansit, propter quod nos Traducianus erroris insimulat, videlicet quia non annuimus Adæ quidem bonam, sed omnium hominum malam factam esse naturam? Hoc sane non solum nos non annuere, verumetiam et summis viribus impugnare profiteor. Remotis igitur illis figmentorum tuorum distortis pueriliter retribus, et vulgaribus manibus, quibus susurrabas nos Christi gratiam negare cunabulis, super hoc congregiamur, in quo est summa certaminis. Eo igitur ordine quem promisi, (quia jam nostra defendi,) Manichæi, cui te adversari simulabas, et vestra sensa pensemus. »

AUG. Vestra non defendisti, sed defendi non posse monstrasti.

CLIII. JUL. « Ille ergo dicit, a principe tenebrarum, id est, auctore mali, ne duarum commixtione naturarum bonæ et malæ, hominem creatum fuisse : tu quid dicitis? A Deo quidem bono, sed omnes homines malos creari. »

AUG. In homine nato et natura est, quam non negas bonum, de quo laudamus creatorem Deum ; et vitium,

¹ Hebr. viii, 13.